

Heimahjálpin fimm ár á baki:

Tað hevur avgjørt verið neyðugt við heimahjálpin!

Í oktober mánaði í ár vóru tað fimm ár síðan heimahjálpin fór at virka í Føroyum. Í hesum sambandi hevur Sosialurin vent sær til leiðaran av heimahjálpin, Sonju á Argjaboða, og fingið eitt prát við hana.

Til ásettu tíðina koma vit á Almennastovuna og verða vist inn á skrivstovuna hjá heimahjálpin. Tað fyrsta vit eru varug við, eru tey trongligu hølvisviðurskiptini. Rúmið er bert góðar tiggju kvm. og her arbeiða leiðarin, ein eftirlitskvinna og tvey skrivstovufólk. Hesi seinastu hálvan dag. Skrivi-maskinan gongur. Telefonin ringir. Og vit byrja viðtaluna við at spyrja, hvussu starvsfólkini fáa arbeitt her.

Arbeidsmegin ikki nýtt til fulnar

— Vit eru noyddar at fáa tað besta burtur úr, men ofta er strævið. Hugsid tykkum eisini, at fólk koma inn og vilja helst tosa við meg einsamalla, sum ikki er so lægið! Tá mugu hinar út so leingi. Nei, vit kunnu ikki siga, at arbeidsmegin verður nýtt til fulnar, sigur Sonja.

— Nú hevur heimahjálpin virkað í fimm ár. Hverjar eru so royndirnar, sum tit hava gjørt?

— At tað so avgjørt er brúk fyri hesi hjálp og tað so stórliga, sigur Sonja og leggur afturat:

Sjálvi havi eg verið her í fyra ár. Tá eg tók við vóru 116 heim undir hjálpini, sum tá varð klárað av 86 heimahjálparum. Í dag eru 433 heim, sum hava heimahjálp og talið av hjálparum er 214. Hetta eru sjálvandi töluni fyri alt landið.

— Talið av heimahjálparum ljóðar kanska nakað nógv í mun til pleygurnar, men vit hava fleiri tungar pleygur, sum tvær heimahjálpir mugu vera um bæði morgun og kvöld.

190 tímar á trimum skeiðum

— Hvussu er við útbúgv-ingini?

— Taka vit útbúgv-ingina hjá einum hjálpara, so fevnir hon um 190 teoretiskar skúlatímar. Hesir eru lagdir yvir trý skeið. Hvørt skeiðið er tvær vikur. Skeiðini hava verið skipað ymsastaðni kring oyggjarnar, har møguleiki

Sonja á Argjaboða — Øll kunnu venda sær til okkum, um tey halda, at tørvur er á heimahjálpi

er fyri hælum og kennarum.

— Hvar hevur kensluna og hverjar eru lærugreinar?

— Hyggja vit at tímatálvuni og kennarunum, so sær hon soleiðis út: 10 tímar í sjúkralæru við einum lækna. 12 tímar í sjúkraansing við sjúkra-systur. 24 tímar í lyftihættum við fysioterapeutum. 38 tímar í sálarlæru við einum psykologi. 16 tímar í sosialkunning við starvsfólki frá almennastovuni. 30 tímar í kostlæru (matlæru) við eini húsarhaldslærarinnu. Fyri tímar í brúkarakunning við Sverra Egholm. Átta tímar í barnarekt við

eini barnasjúkrasystur. 14 tímar í fyrstu-hjálpi við fyrstu-hjálpar-lærara.

Átta tímar í material-læru við oldfrúni á lands-sjúkrahúsinum.

10 tímar í leiðbeining við leiðaranum av heimahjálpin. Triggjar tímar vitja heimahjálpararnir á hjálpiamóðarmiðstöð, har tær kunnu siggja tey amboð, sum lætta kunnu teimum brekaðu í heimum. Her eru nakrir trupulleikar við at fáa hjálpar-amboðarmiðstöðina at virka, men vónandi verður tað skjótt.

— Og nú er komið eftir ynski frá heimahjálparum á bygd tímar í handfaring av oljufrym. Hetta er

eitt ógvuliga gott tiltak, tí tað er ikki altíð líka skjótt ella lætt at fáa fatur á einum servicu-manni.

— Nú verður eisini farið við á eina morgungongd á pleyguheimum, har hjálpararnir fáa høvi til at vera við at gera sjúklingarnar til, og geva teimum at eta. Hetta er eisini eftir ynski frá heimahjálparunum, leggur Sonja afturat.

— Hvar hevur rætt til heimahjálpi?

— Øll fólk, sum fáa fólk-ella avlamiðseftirløn. Harafturat hava vit eina skipan, sum kallast mammulán. Mammulán verður veitt fyri stytri tíð og hana kunnu øll, sum tørva hana, fáa.

Mammulán í samband við barnsburð

— Hvat kann vera áfát í heiminum, tá talan kann vera um mammulán?

— Oftast hevur tað verið mammán, sum hevur verið á sjúkrahúsi vegna barnsburð, men eisini kunnu vit sita inni hjá sjúkum børnum, um vit hava fólk til taks. Gjaldið til mammulán verður sett eftir skattaintøkuni.

— Nú vit eru við gjald-ing. Hvussu er við hinum pleygunum?

— Fólk, ið bert fáa fólk-ella avlamiðseftirløn, gjalda einki, men hava tey aðra inntøku afturat, t.d. rentuinntøku ella arbeiðs-inntøku, verður gildið í ein vissan mun til pleyg-una. Tó ongandið meira enn 10 kr. um tíman.

— Eftir tí nýggju skipanini er annars ein litil lætti fyri tey, ið hava brekað børn undir 15 ár. Tey kunnu fáa heimahjálpi triggjar tímar um vikuna.

Upp til politikararnar

— Tað seinasta ljóðar ikki av nógvum, men er tó ein litil hjálpi!

— Tað skal eg taka undir við, men tað er upp til politikararnar at fáa hetta børt. Nú vit eru við móttakararnar av heimahjálpi, so lat meg leggja afturat, at vit á ein hátt lætta um sjúkrahúsin eitt sindur, við tað at ofta verða sjúklingar sendir heim, tí hesir fáa hjálpi heima frá okkum.

Tá vit spyrja Sonju, hvussu heimin koma í samband við heimahjálpin, er svarið:

— Øll kunnu venda sær til okkum, um tey halda, at tað er tørvur á heimahjálpi. Tað veri seg børn, skyldfólk, lækni ella onnur. So vitjar eftirlits-kvinnan heimið hjá viðkomandi og finnur út av tímatálinum. Tímatálið verður annars sett eftir tørvinum hjá hvørjum heimi sær, endar Sonja á Argjaboða viðtaluna við Sosialin.

Í einum seinri blaði verður vent aftur til heimahjálpin.

lesarabrøv

Markleysur frekleiki

Eg siggi í Dimmalætting í dag, at Føroya Bridge-Samband hevur fingið ein sættmála í lag við Dansk Bridgeunion, har F.B.S. kann senda eitt par til

Danmarkar at spæla um D.M.

Eg má spyrja nevndina í F.B.S.: Er tit øir í høvðinum? Er hetta ikki markleysur frekleiki, at fara til annað land at spæla um teirra meistaraheiti.

Um so er, at tit gera hesa dáragerð, so biðji eg tykkum um, tá Føroya-meistaraheitið verður spælt, at tit vera so blidir at bjóða einum pari frá D.B.U. at koma til Føroya og spæla um okkara meistaraheiti.

Tórshavn 30. november

Kim Olsen

